

DECYZJA nr 137/22

Na podstawie art. 104 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2000, dalej Kpa) oraz na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 oraz art. 83 ust. 3 ustawy z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 ze zm., dalej Prawo budowlane), w sprawie złego stanu technicznego zapory przeciwrumowiskowej na potoku Rzeczyca w km 0+300 w Cisownicy, gmina Goleszów,

nakazuję

Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie usunięcie nieprawidłowości stanu technicznego zapory przeciwrumowiskowej na potoku Rzeczyca w km 0+300 w Cisownicy, gmina Goleszów, poprzez wykonanie:

1. uzupełnienia ubytków kamiennych w korpusie zapory,
2. odtworzenia stanu pierwotnego niecki wypadowej,
3. odtworzenia stanu pierwotnego kierownic

- w terminie do 31 marca 2023 r.

Niniejsza decyzja rozstrzyga w całości sprawę będącą przedmiotem prowadzonego postępowania administracyjnego.

UZASADNIENIE

18 października 2022 r. przedstawiciele Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Katowicach (dalej WINB w Katowicach) przeprowadzili czynności kontrolne zapory przeciwrumowiskowej na potoku Rzeczyca w km 0+300 w Cisownicy, gmina Goleszów. Podczas kontroli zarządca obiektu przedłożył protokół okresowej kontroli pięcioletniej z 23 lipca 2022 r. sporządzony przez mgr inż. Pana Bartosza Małolepszego posiadającego uprawnienia budowlane do projektowania w specjalności inżynierskiej hydrotechnicznej, nr WKP/BH/0131/15. Dodatkowo, przedstawiciel Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie przedłożył ocenę stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa zapory przeciwrumowiskowej nr 01 na potoku Rzeczyca w km 0+300 w m. Cisownica, gm. Goleszów, pow. Cieszyński, woj. śląskie z sierpnia 2022 r. sporządzoną również przez mgr inż. Bartosza Małolepszego.

Podczas ww. kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- całkowicie zniszczoną płytę niecki wypadowej;
- podmycie konstrukcji zapory oraz przyczółków;
- erozję denną.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w stanie technicznym przedmiotowej zapory przeciwrumowiskowej, Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego pismem z 27 października 2021 r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie złego stanu technicznego zapory na potoku Rzeczyca w km 0+300 w Cisownicy, gmina Golezów. Ponadto tut. organ poinformował stronę postępowania o możliwości zapoznania się z aktami sprawy przed wydaniem decyzji w niniejszym postępowaniu.

Tutejszy organ nadzoru budowlanego zważył co następuje:

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności przedłożony protokół okresowej kontroli pięcioletniej z 23 lipca 2022 r. sporządzony przez mgr inż. Pana Bartosza Małolepszego, ocena stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa zapory przeciwrumowiskowej nr 01 na potoku Rzeczyca w km 0+300 w m. Cisownica, gm. Golezów, pow. Cieszyński, woj. śląskie z sierpnia 2022 r. sporządzoną również przez mgr inż. Bartosza Małolepszego oraz dokumentacja fotograficzna ww. zapory przeciwrumowiskowej, w pełni dowodzi, że jest ona w nieodpowiednim stanie technicznym tj.:

- zniszczona niecka wypadowa;
- zniszczone kierownice podtrzymujące jednocześnie skarpy;
- znaczny ubytek korpusu zapory z dolnej części, mogący powodować dalsze wymywanie gruntu spod budowli;
- rozmycie brzegów bezpośrednio poniżej budowli;
- zamulone górne stanowisko (czasza zapory);
- ubytki powłoki kamiennej w licu korpusu oraz w kierownicach;
- elementy kamienno-betonowe pokryte mchem, porostami i roślinnością trawiastą;
- w okolicy obiektu duża ilość powalonych drzew mogących powodować zator.

Całkowicie zniszczona niecka wypadowa i kierownice podtrzymujące jednocześnie skarpy oraz ubytki korpusu zapory z dolnej części, wpływają w sposób bezpośredni na stan techniczny przedmiotowej zapory przeciwrumowiskowej, gdyż ich nieusunięcie we wskazanym terminie, spowoduje jego pogorszenie się tj. dalszą degradację, a w czasie dużych wezbrań wody jej całkowite zniszczenie. Wobec powyższego Śl. WINB nakazał niniejszą decyzją wykonanie określonych robót budowlanych, celem usunięcia ww. nieprawidłowości. Ponadto mgr inż. Pan Bartosz Małolepszy wskazał, iż w chwili obecnej budowla nie nadaje się do dalszego funkcjonowania, bez wykonania pilnych prac naprawczych. Stwierdzone powyżej nieprawidłowości mogą zagrażać bezpieczeństwu.

Konsekwencją powyższego jest konieczność zastosowania art. 66 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego, zgodnie z którym w przypadku stwierdzenia, że obiekt budowlany może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia bądź środowiska, właściwy organ nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, określając termin wykonania tego obowiązku. Konstrukcja normy prawnej zawartej w art. 66 ust. 1 Prawa budowlanego wskazuje, że decyzje podejmowane na jej podstawie mają charakter związany. Oznacza to, że jeżeli wystąpi choćby jedna z przesłanek, określonych w treści ust. 1, to organ nadzoru budowlanego jest nie tylko uprawniony, ale obowiązany do wydania decyzji nakazującej usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Wskazać również trzeba, że art. 66 Prawa budowlanego znajduje się w rozdziale 6 wymienionej ustawy zatytułowanym „Utrzymanie obiektów budowlanych”. Przez pojęcie „utrzymanie” należy rozumieć zachowanie w dobrej sprawności, zachowanie w stanie niezmiennym, niepogorszonym, należyтым. Przepis ten służy usunięciu

nieprawidłowości (nieodpowiedniego stanu technicznego), przy czym nie tworzy dla właściciela czy zarządcy obiektu nowego obowiązku, lecz precyzuje ustawowy obowiązek wynikający z art. 61 ustawy i dodaje element pozwalający organom nadzoru budowlanego skuteczne egzekwowanie jego wykonania. Przepis ten ma bowiem zastosowanie w przypadku, gdy właściciel lub zarządca obiektu zaniedbuje obowiązki określone w art. 61 Prawa budowlanego, odnoszące się do utrzymania obiektu w odpowiednim stanie technicznym. Wyjaśnić zatem należy, że stosownie do treści art. 61 Prawa budowlanego właściciel lub zarządca obiektu budowlanego obowiązany jest utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2. W ostatnim z wymienionych przepisów ustawodawca przyjął, iż obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyłym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-7 (w tym bezpieczeństwa konstrukcji oraz bezpieczeństwa użytkowania). Organ nadzoru może uznać stan techniczny obiektu za nieodpowiedni wówczas, gdy ujawniony stan obiektu narusza wymagania wynikające z obowiązujących przepisów i tylko w takim przypadku może nałożyć obowiązek usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Tut. organ nakazał wykonanie robót wskazanych w sentencji niniejszej decyzji w terminie do 31 marca 2023 r. (przed wiosennymi wezbraniami roztopowymi), z uwagi na termin wskazany w protokole okresowej kontroli pięcioletniej z 23 lipca 2022 r. sporządzony przez mgr inż. Pana Bartosza Małolepszego zgodnie z art. 62a ust. 3 pkt 2 Prawa budowlanego oraz uwzględniając specyfikę robót oraz techniczne i organizacyjne możliwości wykonania nakazanych robót w wyznaczonym czasie. **Należy podkreślić, że ww. nieprawidłowości stanowią zagrożenie bezpieczeństwa budowli oraz infrastruktury przyległej niezwiązanej technologicznie z kontrolowaną budowlą (most drogowy).**

Przechodząc do kwestii podmiotu zobowiązanego do wykonania obowiązku nałożonego niniejszą decyzją, tut. organ zauważa, że w postępowaniu dotyczącym stanu technicznego obiektu budowlanego, prowadzonym w trybie art. 61 - 66 Prawa budowlanego zobowiązanymi w myśl art. 61 ustawy Prawo budowlane są wyłącznie właściciele, bądź też zarządcy obiektów budowlanych.

Zatem już ta okoliczność nakłada na organ obowiązek szczególnego, starannego określenia adresata decyzji. Niemniej jednak należy pamiętać, że ustawa Prawo budowlane w art. 2 ust. 2 stanowi, że jej przepisy nie naruszają przepisów odrębnych. Zatem Prawo budowlane wprost wskazuje, iż w przypadku zaistnienia przepisów szczególnych, te ostatnie będą miały pierwszeństwo w zastosowaniu. Jest to odesłanie do stosowania ogólnej zasady *lex specialis derogat legi generali* (por. wyrok WSA w Warszawie z dn. 12.06.2012 r. sygn.. akt. VII SA/Wa 267/12). W niniejszej sprawie mają zastosowania przepisy szczególne tj. ustawa prawo wodne z 20 lipca 2017 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233, dalej Prawo wodne), gdyż jego zapisy odnoszą się m. in. do śródlądowych wód płynących, które stanowią własność Skarbu Państwa. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia ze zaporą przeciwrumowiskową na potoku Rzeczycza w km 0+300 w Cisownicy.

Zgodnie z art. 211 ust. 2 i 3 Prawa wodnego śródlądowe wody płynące są wodami publicznymi i stanowią własność Skarbu Państwa. Prawa właścicielskie w stosunku do

śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych z wyłączeniem dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym wykonują Wody Polskie. Właściciel wód utrzymuje wody, co m.in. polega na zachowaniu stanu dna lub brzegów oraz na remoncie lub konserwacji istniejących budowli regulacyjnych (art. 226 i 227 Prawa wodnego). Utrzymywanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, ma na celu zapewnienie działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego i funkcjonalnego (art. 227 ust. 2 pkt 5 Prawa wodnego).

Zatem niniejszy nakaz należało nałożyć na PGW WP jako zarządcę ww. zapory przeciwrumowiskowej na potoku Rzeczyca w km 0+300 w Cisownicy zgodnie z ww. przepisami.

Ponadto w omawianej sprawie, jak wynika z zebranego materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy, PGW WP dla wskazanej zapory prowadzi książkę obiektu budowlanego oraz przeprowadza kontrole okresowe. Zaś zgodnie z art. 62 ust. 1 i art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego to właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest zobowiązany do dokonywania kontroli okresowych - rocznych i pięcioletnich oraz prowadzić książkę obiektu budowlanego.

Nakazane niniejszą decyzją roboty mają na celu jak najszybsze usunięcie stanu zagrożenia. Warto dodatkowo wskazać, że stwierdzono rozmycie brzegów bezpośrednio poniżej budowli, zamulenie górnego stanowiska (czasza zapory), pokrycie mchem, porostami i roślinnością trawiastą elementy kamienno-betonowe obiektu oraz dużą ilość powalonych drzew mogących powodować zator. W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania obiektu i utrzymywania go w dobrym stanie technicznym, zarządca winien na bieżąco wykonywać wszelkie prace porządkowe (w tym usuwanie roślinności i naniesionego rumoszu skalnego).

Podkreślenia wymaga, że właściciel winien mieć świadomość, że do jego obowiązków należy utrzymanie obiektu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz w należyтым stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej.

Powyższe nakazane w sentencji niniejszej decyzji roboty budowlane należy wykonać odpowiednio pod nadzorem osoby posiadającej stosowne uprawnienia budowlane, zgodnie ze sztuką budowlaną, obowiązującymi przepisami oraz z zachowaniem zasad bezpieczeństwa wykonywanych robót. W przypadku robót ulegających zakryciu bądź zanikających, stwierdzenie ich wykonania przez ŚWINB, odbędzie się na podstawie protokołów odbioru tych robót, sporządzonych przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Nieutrzymywanie obiektu budowlanego w należyтым stanie technicznym zagrożone jest odpowiedzialnością karną, o czym mówi art. 91a. ustawy Prawo budowlane, cyt.: „Kto nie spełnia, określonego w art. 61, obowiązku utrzymania obiektu budowlanego w należyтым stanie technicznym, użytkuje obiekt w sposób niezgodny z przepisami lub nie zapewnia bezpieczeństwa użytkowania obiektu budowlanego, podlega grzywnie nie mniejszej niż 100 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie:

- Na niniejszą decyzję przysługuje stronom, stosownie do przepisów art. 127 i 129 Kpa, odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Odwołanie składa się w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji, za pośrednictwem Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
- W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (zgodnie z art. 127a § 1 i 2 Kpa).

Cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania jest niedopuszczalne.

Z up. Śląskiego Wojewódzkiego
Inspektora Nadzoru Budowlanego

Magdalena Macha
Zastępca Śląskiego Wojewódzkiego
Inspektora Nadzoru Budowlanego

Otrzymuje:

1. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach – ePUAP;
2. a/a, JB.

Do wiadomości:

1. Śląski Urząd Wojewódzki, Wydział Infrastruktury – e-PUAP;
2. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – e-PUAP.